

Խմբագրական կանոններ

THE MOST REVEREND
GARLAND F. BYERS, JR., J.D., D.D.

Ազգերի եպիսկոպոս՝ առաքելական հանձնարարությամբ

Արքայության Դպրի գրվածքները հետևում են ստորև շարադրված կանոններին: Դրանք ներկայացված են այստեղ, որպեսզի յուրաքանչյուր ընթերցող իմանա, թե ինչպես են մեջբերվում Սուրբ Գիրքը և մյուս հեղինակությունները, ինչու են վկայակոչվում որոշակի աղբյուրներ, և ինչ են նշանակում այս էջերում օգտագործվող նշաններն ու ձևերը:

Սուրբ Գիրք

Սուրբ Գիրքը երբեք չի փոխվում: Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է բառացի, ճիշտ այնպես, ինչպես տպագրված է վկայակոչված հրատարակության մեջ, և այն երբեք չի փոխվում՝ ոչ մի պարագայում և ոչ մի պատճառով: Ոչ մի բառ, տառ կամ կետադրական նշան չի ավելացվում, չի հանվում կամ չի փոփոխվում, և դրա ներսում ոչ մի ընդգծման կամ տպագրական նշան չի դրվում: Եթե տպագրված բնագիրը թվում է, թե քերականական, ուղղագրական կամ տպագրական սխալ է պարունակում, այն թողնվում է ճիշտ այնպես, ինչպես կա: Սուրբ Գիրքը սրբազան է, և ուղղելու պատրվակով նրա հետ ոչինչ չի արվում: Երբ եպիսկոպոսը ցանկանում է մեկնաբանել որևէ հատված, նա դա անում է իր սեփական խոսքերով՝ մեջբերումից դուրս:

Օգտագործվող Աստվածաշնչերը: Անգլերենում Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է King James Version-ից (1769 թ. ստանդարտ բնագիրը՝ Պարականոն գրքերով): Յուրաքանչյուր այլ լեզվով Սուրբ Գիրքը մեջբերվում է Սուրբ Աստվածաշնչի՝ ընդունված և հրատարակված մի հրատարակությունից այն լեզվով, որով կարդում է ընթերցողը. այն երբեք նորից չի թարգմանվում անգլերենից: Ամեն ջանք է գործադրվել, որ հնարավորության դեպքում մեջբերումները կատարվեն ճանաչված աստվածաշնչային ընկերության պաշտոնական հրատարակությունից: Ամենուրեք օգտագործվել են հանրային սեփականություն հանդիսացող հրատարակություններ՝ առաջին հերթին հեղինակային իրավունքի հարցերից և հեղինակային իրավունքով պաշտպանված հրատարակության օգտագործման թույլտվության սպասումից խուսափելու համար: Այնուամենայնիվ, որոշ դեպքերում, երբ դա խոհեմ և անհրաժեշտ էր, թույլտվություն է խնդրվել տվյալ լեզվի համար պատասխանատու աստվածաշնչային ընկերությունից: Դեռևս հեղինակային իրավունքով պաշտպանված հրատարակություններն օգտագործվում են իրենց հրատարակիչների թույլտվությամբ՝ տրված լինի այն անմիջականորեն, թե հրատարակչի հրապարակած արտոնագրի միջոցով, կամ, որտեղ օրենքը թույլ է տալիս, որպես արդար օգտագործում:

Հրատարակությունը նշվում է: Սուրբ Գրքի յուրաքանչյուր մեջբերման հետ նշվում է այն հրատարակությունը, որից այն վերցված է, օրինակ՝ «(KJV)» անգլերենում, «(Luther 1912)» գերմաներենում կամ «(Գրաբար Աստվածաշունչ)» հայերենում:

Համարների համարակալումը: Որոշ Աստվածաշնչեր որոշ համարներ այլ կերպ են համարակալում, հատկապես Սաղմոսներում: Յուրաքանչյուր լեզու վկայակոչում է իր սեփական Աստվածաշնչի համարակալմամբ, ուստի հղումը կարող է փոքր-ինչ տարբերվել նույն հատվածի անգլերեն հղումից:

Քրիստոսի խոսքերը: Քրիստոսի խոսքերը՝ իրենց չակերտների հետ միասին, տպագրվում են կարմիրով, այնպես, ինչպես դրանք որոշում է եպիսկոպոսը: Մի քանի հատվածում վիճելի է, թե արդյոք Քրիստոսն է

խոսում, թե Ավետարանիչը, ինչպես Հովհաննես 3:16-ում. այդպիսի հատվածները թողնվում են սևով:

Տարբեր կանոնի գրքեր: Ոչ բոլոր եկեղեցիներն են նույն գրքերն ընդունում որպես Սուրբ Գիրք: Որոշ եկեղեցիներում ընդունված և մյուսներում չընդունված գիրքը, ինչպես Պարականոն գրքերը կամ Եթովպիայի Ուղղափառ Թեվահեդո եկեղեցու կանոնի գրքերը, կարող է մեջբերվել, և դրա մեջբերումը ոչ մի վճիռ չի ենթադրում նրա կանոնական դիրքի վերաբերյալ:

Հեղինակության կարգը

Աղբյուրները կշռվում են հեղինակության հետևյալ կարգով՝ բարձրագույնից մինչև ամենացածրը: Յուրաքանչյուր հեղինակ կամ գրվածք դասվում է այն բարձրագույն կարգին, որին համապատասխանում է. հանգանակը դասվում է այն ժողովի հետ, որն այն ընդունել է, բացառությամբ այն բանի, որ Առաքելական հանգանակը դասվում է իններորդ կարգին, իսկ Աթանասյան հանգանակը՝ տասնմեկերորդին:

1. **Քրիստոսի խոսքերը՝** Սուրբ Գրքում ուր էլ որ գրված լինեն:
2. **Առաքելական գրվածքները.** Մատթեոս. Հովհաննես. Ա, Բ և Գ Հովհաննես. Հայտնություն. Պողոսի տասներեք թղթերը. և Ա ու Բ Պետրոս:
3. **Նոր Կտակարանի մյուս գրվածքները.** Մարկոս, Ղուկաս, Գործք Առաքելոց, Եբրայեցիներ, Հակոբոս և Հուդա:
4. **Հին Կտակարանը՝** Պարականոն գրքերի հետ միասին, ինչպես դրանք տպագրված են 1611 թ. King James Version-ում:
5. **Առաքելական հայրերը՝** առաքյալներին հաջորդած սերնդից (մոտ մ.թ. 95–150):
6. **Նախանիկիական հայրերը՝** Նիկիայի ժողովից առաջ (մ.թ. 325):
7. **Նիկիական և հետնիկիական հայրերը՝** Անապատի հայրերի հետ միասին:
8. **Յոթ Տիեզերական ժողովները՝** ընդունված թե՛ Արևելքի, թե՛ Արևմուտքի կողմից, յուրաքանչյուրի ընդունած հանգանակների և սահմանումների

հետ միասին:

9. **Հետագա ժողովները**, որոնք ընդունված չեն թե՛ Արևելքի, թե՛ Արևմուտքի կողմից:
10. **Սրբերը**. ցանկացած անձի գրվածքներ, որը եկեղեցու կողմից՝ Արևելքում թե՛ Արևմուտքում, ճանաչված է որպես սուրբ և դասված չէ ավելի բարձր կարգի:
11. **Դավանություններ, կատեխիզիսներ և պապական ու պատրիարքական փաստաթղթեր:**
12. **Ծիսական բնագրեր**, ինչպես հին պատարագամատույցները և «Ընդհանուր աղոթքի գիրքը» (Book of Common Prayer):
13. **Սրբերի դասին չդասված պատմական քրիստոնյա հեղինակներ:**
14. **Հին ոչ կանոնական և ոչ քրիստոնեական աղբյուրներ**, ինչպես կեղծանուն գրվածքները (պսևդեպիգրաֆները), Մեռյալ ծովի ձեռագրերը, Հովսեփոս Փլավիոսը և հույն ու հռոմեացի պատմիչները:
15. **Ժամանակակից գիտական ուսումնասիրություններ:**
16. **Տեղեկատու աշխատություններ**, ինչպես բառարաններն ու համաբարբառները, որոնք ծառայում են որպես գործիքներ և ոչ թե որպես հեղինակություններ:

Աղբյուրների ընտրությունը

Ոչ մի հավանություն չի ենթադրվում: Որևէ շրջաբերականի, կամ որևէ դավանանքի հեղինակի որևէ աշխատության, կամ մի եկեղեցու և ոչ թե մյուսի աշխատության մեջբերումը չի ենթադրում այդ դավանանքի կամ եկեղեցու որևէ հավանություն և ոչ մի տեսակի կողմնակալություն: Հատվածն ընտրվում է միայն այն պատճառով, որ եպիսկոպոսը հենց այդ հատվածը, հենց այդ աղբյուրից, քննարկվող հարցի վերաբերյալ առանձնապես ուսանելի է համարել, և ոչ մի այլ պատճառով: Նրա մտադրությունը չէ առաջ մղել կամ խոչընդոտել որևէ դավանանք:

Ճշմարտությունն այնտեղ է, որտեղ այն գտնվում է: Եպիսկոպոսը համոզված է, որ ճշմարտությունն այնտեղ է, որտեղ մարդն այն գտնում է: Ուստի նա կարող է մեջբերել աշխարհիկ աղբյուրներ, ինչպես նաև ոչ

կանոնական աշխատություններ կամ այնպիսիք, որոնք եկեղեցիների միջև վիճելի են մնում: Նա դա անում է, որովհետև, որպես հեղինակ, մեջբերված հատվածն առանձնապես ուսանելի է համարել և համոզվել է, որ իր ասածը ճշմարտություն է:

Մեջբերում և հղումներ

Մեջբերումները բառացի են: Չակերտների մեջ առնված բառերը միշտ վկայակոչված աղբյուրի ճշգրիտ բառերն են: Աղբյուրը երբեք չի վերաշարադրվում այնպես, կարծես մեջբերում լինի: Եթե աղբյուրի ճշգրիտ ձևակերպումը հնարավոր չէ ստուգել, այն չի մեջբերվում:

Բազմակետեր և քառակուսի փակագծեր: Բազմակետը (...) ցույց է տալիս, որ մեջբերումը սկսվում կամ ավարտվում է բնագրի նախադասության կեսից, կամ որ բառեր են բաց թողնված: Մեջբերման ներսում քառակուսի փակագծերում առնված բառերը վերարտադրվում են այնպես, ինչպես երևում են մեջբերված հրատարակության մեջ: Սուրբ Գրքի մեջբերման մեջ երբեք ոչինչ չի ներմուծվում:

Վերջնաձևնորագրությունները տալիս են ամբողջական բնագիրը: Գրվածքում վկայակոչված յուրաքանչյուր հեղինակություն ամբողջությամբ բերվում է նրա վերջնաձևնորագրություններում՝ աղբյուրի ճշգրիտ բառերով, որպեսզի ընթերցողը կարողանա կարդալ հենց հեղինակությունը և ոչ թե միայն դրա հղումը:

Հղումները: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շեղումը հստակ նշված է, հղումներն ու ձևավորումը հետևում են *Chicago Manual of Style*-ին՝ այստեղ հրատարակվող տեսակի աստվածաբանական և պատմական գրվածքների համար ընդհանրապես ընդունված մեթոդին: Արքայության Դպրի գրվածքները դրանից դիտավորյալ շեղվում են՝ հետևյալ պատճառներով, հետևյալ առումներով.

1. **Աստծուն վերաբերող դերանունները գրվում են մեծատառով** (Նա, Նրան, Նրա), Նրան պատկանող բառերի հետ միասին, ինչպես «Նրա աջը»:

Chicago-ն դրանք ընդհանրապես գրում է փոքրատառով: Այստեղ դրանք գրվում են մեծատառով՝ ակնածանքից:

2. Մասնակի մեջբերումները պահպանում են իրենց բազմակետերը:

Chicago-ն ընդհանրապես բաց է թողնում բազմակետը մեջբերման սկզբում կամ վերջում: Այստեղ այն պահպանվում է, որպեսզի ընթերցողը միշտ իմանա, թե երբ է մեջբերումը, և առավել ևս Սուրբ Գրքի մեջբերումը, ամբողջ նախադասությունը չտալիս:

3. Վերջնաձևագրությունները տալիս են վկայակոչված

յուրաքանչյուր հեղինակության ամբողջական բնագիրը, և ոչ միայն հղումը: Դա արվում է, որպեսզի ընթերցողը կարողանա կարդալ հենց հեղինակությունը:

4. Քրիստոսի խոսքերը տպագրվում են կարմիրով, իրենց չափերտների հետ միասին, կարմիր տառերով Աստվածաշնչերի վաղեմի սովորության համաձայն, որպեսզի Տիրոջ խոսքերն առանձնանան:

5. «Տեր» բառը, երբ վերաբերում է Հիսուսին, գրվում է փոքր

գլխատառերով եպիսկոպոսի սեփական շարադրանքում, բայց երբեք Սուրբ Գրքի ներսում՝ ակնածանքից:

Եկեղեցու հայրերն այլ լեզուներով: Երբ Եկեղեցու որևէ հայր մեջբերվում է անգլերեն հրատարակությունից, մեջբերումն այլ լեզվով էջում թարգմանվում է այդ անգլերեն հրատարակությունից և համապատասխանաբար նշվում, օրինակ՝ «(թարգմանված ANF 1-ի անգլերեն բնագրից)»:

Լեզու և ոճ

Ակնածանքի մեծատառեր: Աստծուն վերաբերող դերանունները գրվում են մեծատառով (Նա, Նրան, Նրա), ինչպես նաև նույն իմաստով Նրան պատկանող բառերը, ինչպես երբ ասվում է, որ Քրիստոսը նստած է Նրա աջ կողմում:

Տեր բառը փոքր գլխատառերով: Եպիսկոպոսի սեփական շարադրանքում «Տեր» բառը, երբ վերաբերում է Հիսուս Քրիստոսին, գրվում է փոքր

գլխատառերով՝ մեծատառեր ունեցող յուրաքանչյուր լեզվով: Դա երբեք չի արվում Սուրբ Գրքի ներսում:

Այլ մեծատառեր: Մեծատառով են գրվում «Արքայություն» (Աստծո և Երկնքի), «Արքայության Դպիր», «Սուրբ Գիրք», «Եկեղեցի» (ամբողջ Քրիստոսի Մարմնի իմաստով) և «Սուրբ Հոգի» բառերը:

Ուղղագրություն և կետադրություն: Անգլերեն էջերը հետևում են ամերիկյան ուղղագրությանը: Կետ-ստորակետով բաժանված շարքում վերջին անդամին նախորդում է «; and» (հայերենում՝ «. և»):

Տիտղոսները: Տիտղոսները տրվում են որպես դիմելաձևեր և ոչ թե որպես աստիճանի հավակնություններ, և պահպանվում են համեստորեն:

Անունները: Սրբերը, պապերը, պատրիարքները և մյուս եպիսկոպոսները կոչվում են իրենց սեփական եկեղեցուն ավանդական կամ ընթերցողի լեզվում սովորական ձևով: Ընտրված ձևը եկեղեցիների միջև ոչ մի նախապատվություն չի ենթադրում:

Թարգմանությունները: Անգլերենից բացի այլ լեզուներով էջերը թարգմանվում են արհեստական բանականության օգնությամբ, և հեղինակավորը անգլերեն բնագիրն է: Տե՛ս [Ծանոթություն թարգմանությունների և իշխանության մասին](#):

Կայքը

Պատկերները: Ցուցադրվում են միայն հանրային սեփականություն հանդիսացող կամ նման օգտագործման համար ազատ արտոնագրված պատկերներ, և յուրաքանչյուրն ունի մակագրություն և աղբյուրի նշում:

Համարակալում, ամսաթվեր և խմբագրումներ: Հրապարակումները համարակալված և թվագրված են: Մշտական էջերը կարող են խմբագրվել տեղում, և խմբագրված էջը կարող է ցույց տալ իր վերջին խմբագրման ամսաթիվը, որպեսզի ընթերցողն իմանա, թե որ տարբերակն է կարդում:

Ուղղումներ: Ընթերցողներին, ովքեր սխալ են գտնում, և առավել ևս սխալ Սուրբ Գրքի մեջբերման մեջ, խնդրում ենք գրել գլխավոր էջում նշված հասցեով: Սխալներն ուղղվում են:

Հապավումներ

KJV	King James Version (1769 թ. ստանդարտ բնագիրը)
ANF	<i>Ante-Nicene Fathers</i> , խմբ. Alexander Roberts և James Donaldson, որին հաջորդում է հատորի համարը
NPNF2	<i>Nicene and Post-Nicene Fathers</i> , Երկրորդ շարք, խմբ. Philip Schaff և Henry Wace, որին հաջորդում է հատորի համարը
Easton	Burton Scott Easton, <i>The Apostolic Tradition of Hippolytus</i> (1934)
մ.թ.	մեր թվարկության (լատ. Anno Domini), մեր Տիրոջ տարում
մոտ	մոտավորապես (լատ. circa)

Վերջին խմբագրումը՝ 2026 թ. հոկտեմբերի 7

